

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 93

ÜÇ KISA OYUN

**Sicilya Turunçları
Aptal
Ağız Çiçekli Adam**

**İtalyancadan Çeviren:
Egemen Berköz**

Hümanizma ruhunu anlama ve duymada ilk aşama, insan varlığının en somut anlatımı olan sanat yapıtlarının benimsenmesidir. Sanat dalları içinde edebiyat, bu anlatımın düşünce öğeleri en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir ulusun, diğer ulusların edebiyatlarını kendi dilinde, daha doğrusu kendi düşüncesinde yinelemesi; zekâ ve anlama gücünü o yapıtlar oranında artırması, canlandırması ve yeniden yaratması demektir. İşte çeviri etkinliğini, biz, bu bakımdan önemli ve uygarlık davamız için etkili saymaktayız. Zekâsının her yüzünü bu türlü yapıtların her türüsüne döndürebilmiş uluslarda düşüncenin en silinmez aracı olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyatın, bütün kitlenin ruhuna kadar işleyen ve sinen bir etkisi vardır. Bu etkinin birey ve toplum üzerinde aynı olması, zamanda ve mekânda bütün sınırları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi ulusun kitaplığı bu yönde zenginse o ulus, uygarlık dünyasında daha yüksek bir düşünce düzeyinde demektir. Bu bakımdan çeviri etkinliğini sistemli ve dikkatli bir biçimde yönetmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemeyen Türk aydınlarına şükran duyuyorum. Onların çabalarıyla beş yıl içinde, hiç değilse, devlet eliyle yüz ciltlik, özel girişimlerin çabası ve yine devletin yardımıyla, onun dört beş katı büyük olmak üzere zengin bir çeviri kitaplığımız olacaktır. Özellikle Türk dilinin bu emeklerden elde edeceği büyük yararı düşünüp de şimdiden çeviri etkinliğine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okurunun elinde değildir.

23 Haziran 1941.
Milli Eğitim Bakanı
Hasan Âli Yücel

LUIGI PIRANDELLO ÜZERİNE

1867'de Agrigento'da doğdu, 1936'da Roma'da öldü; büyük bir sanatçı, iyi ve onurlu bir adam ünü bıraktı arkasında. Ölümünden iki yıl önce Nobel Yazın Ödülü'nü almıştı. Bütün dünyada başarı ve ün kazanmıştı ama, oldukça geç ve sıkıntılarla dolu güç bir yaşamdan sonra.

Babası varlıklıydı. Palermo'da okuduktan sonra Bonn Üniversitesi'ni de bitirip Roma'ya yerleşmişti. Yazınla uğraşıyordu yalnızca. Ama babasının işinin bozulması üzerine öğretmenlik yapmaya başladı. Evlenmişti de, iyi bir koca, iyi bir baba olmuştu.

Avrupa ve Amerika'nın bütün tiyatrolarının ona kapılarını açtığı son yıllarındaysa gezdi. Son gününe kadar çalıştı. "Yaşam denen hastalığın en iyi ilacı"ydı onun için çalışmak. Verimli bir yazardı. Sanata şiirle girdikten sonra kısa öyküye geçmiş, yaratıcı gücünü göstererek gerek İtalyan, gerekse dünya yazınındaki ilk yerini, yepyeni bir teknik ve öz getiren öyküleriyle almıştı. Yüzlerce öyküsünün yanısıra, anlatı alanındaki yerini sağlamlaştıran romanlarını da unutmamak gerekir.

Pirandello'nun yapıtının en önemli bölümündeyse oyunları yer alır. Oyunları bütün dünya sahnelerinde oynanmış, ün kazanmış ve dünya tiyatrosu üzerinde yadsınamaz bir etki yapmıştır. Bu etkinin en önemli nedeni geleneksel tiyatro kurallarını temelinden yıkması, biçimde yaptığı köklü yeniliğin yanısıra değişik bir özgünlüğü olan, sağlam bir öz getirmesidir. Oyunlarının her biri sanatçının ruhunu ve aklını kurcalayan sorunlardan birini alıp eksiksiz bir sahne düzeniyle örülmüş, işlenmiş olarak gün ışığına çıkarır. En önemli özelliklerinden biri buysa; ikincisi de insancılığ, insana yönelmişliğidir.

Hemen tüm dünya dillerine çevrilen yapıtlarından; öykülerini kendisinin "Novelle Per Un Anno" (Bir Yıl İçin Öyküler) adı altında 15 kitapta (her kitapta 24 öykü) topladığını belirttikten sonra; roman ve oyunlarının yalnızca en önemlilerini saymakla yetinelim. Romanları: "Il fu Mattia Pascal" (Gölge Adam), "I vecchi e I giovani" (Yaşlılar ve Gençler), "Uno, nessuno e centomila" (Bir, Hiçkimse ve Yüz Bin). Oyunları: "Enrico IV" (IV. Henri), "Sei personaggi in cerca d'autore" (Altı Kişi Yazarını Arıyor), "La vita che ti diedi" (Sana Verdiğim Yaşam), "Pensaci, Giacomino!" (İyi Düşün Giacomino), "Vestire gli ignudi" (Çıplakları Giydirmek), "Non si sa come" (Nasıl Bilinmez), "La signora Morli, una e due" (Bayan Morli, Bir ve İki), "Così è (se vi pare)" (Size Öyle Geliyorsa Öyledir), vb...

Bu kitapta, yirminci yüzyıl tiyatrosunda ufuk açmış birkaç yazar arasında sayılan Pirandello'nun üç tek perdelik oyununu bir araya getirdik. Yazarın tiyatro alanındaki ustalığını ve insancıl yanını bu kısa oyunlarda, büyük oyunlarında olduğu kadar, belki de daha açık bir biçimde göreceksiniz.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM (1923)

KİŞİLER

Ağzı Çiçekli Adam
Sessiz Müşteri

Ek: Sona doğru, belirtilen yerlerde, başında sarkık tüylü eski bir şapka olan, karalar giyinmiş bir kadın gölgesi, köşe başından iki kez görünecek.

Dipte bir caddenin ağaçları görünür, yaprakların arasından elektrik lambalarının ışıkları sızmaktadır. İki yanda, caddeyle birleşen bir sokağın son evleri. Soldaki evlerin altında yoksul bir sabahçı kahvesi; kahvenin önünde kaldırım üstüne atılmış iskemle ve masalar vardır. Sağdaki evlerin önünde yanan bir lamba. Geniş yolla köşe yapan soldaki son evin önünde de, yine yanan bir fener. Gece yarısını biraz geçmiş. Uzaktan, ara sıra, bir mandolinin titreyen sesi duyulur.

Perde açıldığında, Ağzı Çiçekli Adam masalardan birine oturmuş, yan masada bir kamyıla nane şurubunu yudumlayan Sessiz Müşteri'yi uzun uzun, sessizce inceler.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : A, şunu demek istiyordum. Demek, sessiz bir adamsınız siz...

Treni mi kaçırdınız?

SESSİZ MÜŞTERİ : Bir dakika yüzünden, biliyor musunuz! İstasyona giriyorum ve trenin kalktığını görüyorum.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Arkasından koşabilirdiniz!

SESSİZ MÜŞTERİ : Doğru! Gülünecek bir şey biliyorum. Elim o paketlerle, paketçiklerle dolu olmasaydı, Tanrım, yeterdi! Bir eşeğinkinden çoktu yüküm! Ama kadınlar - sipariş... sipariş... - bitmek tükenmek bilmez. Tam üç dakika uğraştım, inanın, arabadan indikten sonra, bütün o paketlerin ilmeklerini parmaklarıma geçirebilmek için; parmak başına iki paket.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Aman ne hoş! Ben olsaydım ne yapardım, biliyor musunuz? Arabada bırakırdım onları.

SESSİZ MÜŞTERİ : Ya karım? Ya kızlarım? Ya bütün o arkadaşları, ahbabları?

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Bas bas bağırırıldır! Çok eğlenirdim doğrusu!

SESSİZ MÜŞTERİ : Tabii siz kadınların yazlıkta ne biçim şeyler olduklarını bilmiyorsunuz.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Nasıl bilmem! Hem de çok iyi bilirim, onun için... (*Sessizlik.*) Hiçbir şeye gereksinmeleri olmayacağını söyler hepsi.

SESSİZ MÜŞTERİ : Hepsi bu mu? Hatta para biriktirmek için gittiklerini bile ileri sürebilirler. Sonra, bu yakınlarda bir köye varır varmaz, bu berbat, yoksul, pis köyde en göze batıcı biçimde süslenme tuhaflığına kapılırlar! E, kadınlar, sevgili bayım! Ama zaten onların işi de bu... - "Kente kadar bir uzanabilseydin, sevgilim! Şuna çok gereksinmem vardı... şuna da... ve bir de sana sıkıntı olmazsa... Şu "sıkıntı olmazsa" sevgili bayım... Sonra, orada olduğuna göre, yolunun da üstünde..." - Fakat üç saatte bu kadar işi yapmamı nasıl istersin, sevgilim! " Öff... Neler diyorsun yine! Bir arabaya bindin mi..." İşin kötüsü, yalnızca üç saat kalacağımdan evin anahtarlarını da almamıştım.

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Ooo, bu güzel işte! Ya sonra?

SESSİZ MÜŞTERİ : O bir yığın paketi istasyonda, emanete bıraktım ve gidip bir lokantada akşam yemeği yedim; sonra da can sıkıntısından tiyatroya gittim. Sıcaktan bayılacaktım. Çıkışta, ne yapayım diye düşündüm. Saat on iki olmuş bile, ilk trense saat dörtte. Üç saatlik uyku için para vermeye değmez dedim ve buraya geldim. Bu kahve sabaha kadar kapanmıyor, değil mi?

- AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Kapanmaz, hayır bayım. (*Sessizlik.*) Demek bütün paketleri istasyonda emanete bıraktınız?
- SESSİZ MÜŞTERİ : Niye soruyorsunuz? Orada güvende değiller mi yoksa? Hepsi sıkı sıkı bağlıydı...
- AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Yo, yo, bunu demek istemedim! (*Sessizlik.*) Ee, iyi bağlanmış, düşünebiliyorum: Genç satıcıların o kendilerine özgü, satılan malı sarma sanatları... (*Sessizlik.*) Ne eller! Geniş, çift kat, kırmızı, yumuşacık bir kâğıt... Yalnızca görmesi bile bir zevk... Serin okşayışını duyumsamak için yüzünü süreceği gelir insanın, öylesine düz... Kâğıdı tezgahın üstüne yayar ve güzelce katlanmış, hafif kumaşı kibar bir kesinlikle kâğıdın ortasına yerleştiriverirler. Ellerinir sırtıyla, kâğıdın bir ucunu alttan kaldırır, sonra öteki ucunu üstüne getirirler; ve bir de ağız bırakırlar burada, kıvrak bir incelikle; sonra kâğıdı diğer iki yandan, üçgen biçiminde katlar, iki ucunu alta kıvrır ve sicim kutusuna uzanırlar; bağlamaya yetecek kadar çekip alır ve öylesine çabuk bağlarlar ki onların bu ustalığına hayran olacak zamanı bile bulamadan, paketi, parmağınızı geçireceğiniz ilmiği de hazır olarak, size sunduklarını görürsünüz.
- SESSİZ MÜŞTERİ : Ee, tezgahtar gençleri epey incelediğiniz belli.
- AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Ben mi? Günlerimi böyle geçiririm, sevgili bayım. Bir dükkânın vitrini önünde bir saat kıvıldamadan durup içeriyi seyredebilirim. Kendimi unutuyorum. Şeymişim gibi geliyor bana... o kumaş... Gerçekten ordaki o ipekli kumaş, o püskül, o kırmızı yahut mavi kurdele olmak isterdim... Hani tezgahtarlar metreyle ölçtükten sonra, - nasıl yaparlar, gördünüz mü hiç? - kâğıda sarmadan önce sol ellerinin başparmağıyla serçeparmağına toplayıverirler ya. (*Sessizlik.*) Koltuklarındaki, ellerindeki ya da ilmiklerinden parmaklarına taktıkları paketle dükkândan çıkan erkek ya da kadın müşterilere bakıyor, görünmez oluncaya kadar izliyorum onları, gözlerimle... düşler kurarak. Uuu, neler kuruyorum, bir bilseniz! Nerdeee? (*Sessizlik. Sonra, boğuk bir sesle, kendi kendine konuşur gibi.*) Ama bana yarıyor, bana yarıyor bu.
- SESSİZ MÜŞTERİ : Size yarıyor mu? Bağışlayın ama, ne?
- AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Yaşama böyle - düş kurarak yani - bağlanmak. Demir parmaklıklara sarılan bir sarmaşık gibi. (*Sessizlik.*) Ah, bir an bile bırakmamak düş kurmayı: Başkalarının yaşamlarına girmek hep böyle, durmadan... Tanıdıklarımın değil ama. Yo, yo. Yapamazdım bunu. Sıkılıyorum, bulantı veriyor bana. Yabancıların yaşamlarıysa düşlemimin özgürce çalışabileceği bir alan. Gelişigüzel değil ama, en küçük belirtiyi değerlendirerek. Bilseniz ne çok çalışır düşlemim, nasıl çalışır! nerelere kadar girerim! Falanın ya da filanın evinin görür, girip içinde yaşamaya başlarım, o kokuyu duyuncaya kadar... Her evde bulunan o her evin kendine özgü kokusunu, biliyor musunuz? - Kendi evimizdekinin farkına varmayız, yaşamımızın kokusudur o çünkü, anlatabiliyor muyum? Eh, görüyorum ki evet diyorsunuz.
- SESSİZ MÜŞTERİ : Evet, çünkü... Düş kurmaktan büyük bir keyif alıyor olmalısınız.
- AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : (*Kuşkuyla, biraz düşündükten sonra.*) Keyif mi? Ben mi?
- SESSİZ MÜŞTERİ : Öyle... Sanıyorum ki...

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Söyleyin bana, hiç iyi bir doktora gittiniz mi siz?
SESSİZ MÜŞTERİ : Ben mi? Hayır. Niçin? Hasta değilim ki.
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Telaşlanmayın. Böyle bir doktorun bekleme odasını gördünüz mü diye soracaktım. Hani şu hastaların muayene sıralarını bekledikleri.
SESSİZ MÜŞTERİ : A, tabii. Kızlarımdan birini götürmüştüm. Sinirleri bozuktu.
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : İyi. Onu bilmek istemiyorum. O odalar... (*Sessizlik.*) Dikkat ettiniz mi? Koyu renk, eski biçim bir kanepeler... Birbirine benzemeyen, kimileri minderli iskemleler... O zavallı koltuklar... Gelişigüzel satın alınmış, elden düşme, müşteriler için oraya konuvermiş eşyalardır bunlar; hiçbiri evin değildir. Doktor beyin kenosu için, eşinin arkadaşları için başka bir salonu vardır... Zengin ve güzel. Bu derme çatma, orta halli mobilyayla idare edilen bekleme odasında, evden getirilecek birkaç iskemle ya da koltuk kimbilir nasıl sırtırdı! Kızınızla birlikte gittiğiniz zaman, sıranızı beklerken oturduğunuz iskemleye ya da koltuğa dikkat ettiniz mi?
SESSİZ MÜŞTERİ : Ben mi? Hayır. Gerçekten...
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Ya, sahi, hasta değildiniz... (*Sessizlik.*) Hastalar da dikkat etmezler. Hastalıklarıyla uğraşmaktan... (*Sessizlik.*) Bazıları da, oturdukları koltuğun kol dayanağında anlamsız biçimler çizen parmaklarına dalıp giderler. Düşünür ve hiçbir şey görmezler. (*Sessizlik.*) Doktorun yanından çıkınca, bekleme odasından geçerken, az önce, henüz bilmediğiniz hastalığınızı öğrenmek için beklerken oturduğunuz iskemleyi, üstünde yine kendi bilinmeyen derdine dalmış bir hastayla, ya da boş, böyle bir hastayı beklerken görmek ne etkileyicidir, değil mi? (*Sessizlik.*) Ne diyorduk? Haa, tamam... Düş kurmanın keyfi. - Kimbilir niçin, hastaların sıralarını beklediği doktor bekleme odalarındaki bir iskemleyi düşündüm hemen!
SESSİZ MÜŞTERİ : Öyle... Gerçekten...
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Bir ilişki görmüyor musunuz? Ben de. (*Sessizlik.*) Fakat, birbirinden çok uzak bazı çağrışımlar her birimiz için öylesine özellikler taşır ve öylesine özel deneyim ve nedenler sonucu doğmuşlardır ki konuşurken onları kullanmaktan sakınmasaydık birbirimizi anlayamazdık. Bu benzetmelerden daha saçma bir şey olamaz! (*Sessizlik.*) Ama ilişki şu olabilir belki, bakın: - İskemleler de, üstlerinde oturup doktorun yanına girmeyi bekleyen hastanın kim olduğunu, derdinin ne olduğunu, nereye gideceğini, burdan çıktıktan sonra ne yapacağını düşlemekten keyif alabilirlerdi. - Ne keyfi, canım! Ben de öyle: Keyif filan aldığım yok! Bir sürü hasta geliyor, onlarsa hep orada, oturulmak için dururlar, zavallı iskemleler! Eh, benimki de buna benzer bir uğraş işte. Kâh şu uğraştırır beni, kâh bu. Şimdi de siz uğraştırıyorsunuz işte ve kaçırdığınız trenden, yazlıkta sizi bekleyen ailenizden, sizde var olduğunu düşünebileceğim dertlerden keyif filan almadığım da kesin.
SESSİZ MÜŞTERİ : Ah, ne çok, bilseniz!
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Tanrıya şükredin, yalnızca böyle dertlerse. (*Sessizlik.*) Beterin beteri vardır, sevgili bayım. (*Sessizlik.*) Düş kurarak başkalarının yaşamına bağlanmak zorundayım diyorum size, keyif filan

almadan, en ufak ilgi duymadan... tersine... dertlerini sezmek, yaşamın, sona ermesinin kimse için gerçekten önemli olmayacak kadar boş ve aptalca olduğu yargısına varmak için. (*Hüzünlü bir öfkeyle.*) İyice göstermeliyiz bunu, kendimize, biliyor musunuz? Sürekli deney ve örneklerle, amansızca. Çünkü sevgili bayım, nelerden yapıldığını bilmiyorum ama, var, var, şurada boğazımızda duyuyoruz bir yumruk gibi, hiçbir zaman hoşnut edilmeyen, edilemeyen yaşamı, çünkü yaşadığımız biçimiyle, kendine karşı öyle susuzdur ki, tadılmaya bırakmaz. İçimizde canlı kalan geçmiştir tat. Orada bizi bağlayan anılardadır yaşamın keyfi. Ama neye bağlayan? Şu aptallığa... şu cansıkıntılarına... şu budalaca kuruntulara... tatsız işlere... mi? Evet, evet. İşke bugünkü davranışlarımız, şu bir aptallık, şu bir cansıkıntısı değil mi? Şimdi bizim için bir talihsizlik, gerçek bir talihsizlik olan şey dört beş yıl, on yıl sonra kimbilir nasıl bir tat kazanacak... ne tadına doyulmaz bir anı olacak şu gözyaşları... Ya yaşam, Tanrım, ya yaşam? Yalnızca, bir gün yitireceğimizi düşünmek bile... günlerimizin sayılı olduğunu bilince özellikle... (*Tam bu sırada, sağ köşeden, gizlice dinleyen, karalar giyinmiş bir kadının başı görünür.*) İşte gördünüz mü? Orada, o köşede... o kadın gölgesini gördünüz mü? - Ah, saklandı.

SESSİZ MÜŞTERİ : Nasıl? Kim? Kimdi?
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Görmediniz mi? Saklandı.
SESSİZ MÜŞTERİ : Bir kadın mı?
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Evet, karım.
SESSİZ MÜŞTERİ : Karınız mı?
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : (*Bir sessizlikten sonra.*) Beni gözlüyor, uzaktan. Git tekmele diyor şeytan. Boşuna ama. Tekmelendikçe sırnaşan kancık köpeklerden farkı yok. (*Sessizlik.*) Bu kadın benim için neler çekmiştir, düşleyemezsiniz. Yemeden içmeden kesildi. Hep peşimde böyle, gece gündüz, uzaktan uzağa izliyor beni. Başörtüsünün, giysilerinin bir tozunu bile silkelemiyor artık. - Kadına benzer yeri kalmadı, paçavraya döndü. Daha otuz dört yaşında, şakaklarına ak düştü. (*Sessizlik.*) Çok sinirleniyorum, inanın. Üstüne atılıp haykırıyorum bazan, sarsalıyorum: "Budala!" diye haykırıyorum. Sesini bile çıkarmıyor. Öyle bakıyor yüzüme, öyle ki içimden gözlerini oymak geliyor. Ne yapsam boş. Peşime takılmak için uzaklaşmamı bekliyor yine. (*Bu anda, yine kadının başı görünür.*) İşte, bakın... Başımı uzattı yine, köşeden.

SESSİZ MÜŞTERİ : Zavallı bayan!
AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM : Ne zavallı bayanı! Benim sessiz, sakın evde oturmamı, bütün o sevgi gösterili üstüme düşmelerine boyun eğmemi istiyor, anlıyor musunuz? Odaların düzeninden, mobilyaların pırl pırl temizliğinden, evimin o bir zamanlarki, yalnızca yemek odasındaki saatin tiktaklarıyla bölünen sessizliğinden tat almamı istiyor. bunu istiyor. Ne saçmalık! Bu isteğinin saçmalığını anlamamız için, soruyorum şimdi... Yok hayır, ne saçmalığı! Öldürücü vahşiliğini. Sorarım size, Avezano, Messina halkları, az sonra deprem olacağını bile bile evlerinde oturabilir, sakın, kent kurallarına uyararak sokakları, alanları doldurup ayışığını

seyredebilirler miydi? Taştan, tahtadan yapılmış evler bile kaçırdı, Tanrım! Avezzanoluları, Messinalıları düşünün... Yatmak için sessizce soyunduklarını, giysilerini katladıklarını, ayakkabılarını kapının dışına bıraktıklarını ve yatağın içine kayıp yeni yıkanmış yumuşacık çarşafın tadını çıkardıklarını... düşünün! Birkaç saat sonra öleceklerini bile bile... Olabilir mi bu?

SESSİZ MÜŞTERİ

AĞZI ÇİÇEKLİ ADAM

: Ama belki eşiniz...

: Bırakın da bitireyim. Ölüm , bayım, ölüm birden üstümüze konduğunu fark ettiğimiz şu garip, iğrenç sineklerden biri gibi olsaydı... Biri yoluna gidiyor, yoldan geçen bir başkası onu durduruyor ve sakınarak, iki parmağını uzatıp "Bağışlayın, izninizle sayın bayım, üstünüze ölüm konmuş" diyor ve o iki parmağıyla yakalayıp atıyor... Ne güzel olurdu! Ama o iğrenç sineklere benzemez ki ölüm. Sokaktan geçenlerin kimbilir kaçının üstündedir de görmezler, yarın, ertesi gün yapacaklarını düşünürler sakın, içleri rahat. Şimdi ben... *(Kalkar.)* ...sayın bayım, işte, buraya gelir misiniz biraz? *(Onu da kaldırır, lambanın altına giderler.)* ...buraya, lambanın altına... Gelin... Bir şey göstereceğim size... Bakın, şuraya, bıyığın altına... çiçeğe benzeyen bir kabarıklık var, gördünüz mü? Adını biliyor musunuz? Ah, çok tatlı bir adı var... Karameladan daha tatlı: - Epitelyoma diyorlar, söyleyin bir, daha iyi duyacaksınız tadını: Epitelyoma... Ölüm, anlıyor musunuz? Ölüm geçti. Ağzımın kıyısına yapıştırdı bu çiçeği. Al bunu, sekiz on ay sonra yine geleceğim, dedi. *(Sessizlik.)* Siz söyleyin şimdi, o zavallının istediği gibi sakın, evde oturabilir miyim ben? *(Sessizlik.)* "Seni öpmemi mi istiyorsun?" diye haykırıyorum ona. "Evet" diyor, "öp beni!" - Ne yaptı biliyor musunuz, geçen hafta? Bir toplu iğneyle dudağını kanattı, sonra başımı yakalayıp öpmek istedi beni... ağzımdan... benimle birlikte ölmek istediğini söylüyor. *(Sessizlik.)* Deli. *(Sonra, öfkeyle.)* Durmuyorum evde. Dükkân vitrinlerinden genç tezgahçıları seyredip hayran olmam gerek benim. Çünkü, anlıyorsunuz, bir an boş kalırsam... anlıyorsunuz değil mi? Hiç tanımadığım birini öldürebilirim... Sizin gibi talihsizlik sonucu treni kaçırmış birini vurabilirim, tabancamı çıkarıp... *(Güler.)* Yok, yok, korkmayın, sevgili bayım, şaka ediyorum! *(Sessizlik.)* Gidiyorum. *(Sessizlik.)* Kendimi öldürürüm, öldürsem... *(Sessizlik.)* Kayısı mevsimi de geldi... Nasıl yersiniz siz kayısıyı? Soymadan, değil mi? İkiye ayrılıverirler zaten, iki parmağınızla şöyle bir sıkınca, hafifçe... bir çift nemli dudak gibi... Ah, ne hoş! *(Güler. Sessizlik.)* Yazlıktaki eşinize, kızlarınıza saygılar. *(Sessizlik.)* Gölgeyi yeşil bir çayırda, mavili beyazlı giysileriyle düşünüyorum onları. *(Sessizlik.)* Bir iyilik yapın bana, olur mu? Yarın sabah oraya varınca. Köy istasyondan epey çeker sanırım. Yürüebilirsiniz şafakta, köye kadar. - Yolda raslayacağınız ilk çayırda bir demet ot koparıp sayın. Kaç ot varsa demette, o kadar günüm kalmış demektir. *(Sessizlik.)* Kalınca bir demet olsun ama, ne olur... *(Güler. Sonra.)* İyi geceler, dostum.

(Uzaktan uzağa duyulan mandolinin ezgisini mırıldanarak sağdaki köşeye yürür, ama sonra karısının orada beklediğini düşünerek dönüp öbür köşeye yönelir. Sessiz Müşteri ise, öyle kalakalmış, gözleriyle izler onu, köşeyi dönünceye dek.)